

УДК 339.5:630*742

О. В. Максимець,

кандидат економічних наук, доцент,

кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ДЕРЕВИНОЮ ТА ПРОДУКЦІЄЮ З ДЕРЕВИНИ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІСЛЯ ВСТУПУ ДО СОТ ТА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ

Анотація: У статті досліджено особливості зовнішньої торгівлі деревиною та продукцією з деревини в Україні у сучасних умовах. Були виявлені загальні тенденції та структурні зміни у зовнішній торгівлі. На основі виконаного аналізу за допомогою методів порівняльних переваг у зовнішній торгівлі були сформувані перспективні напрямки розвитку зовнішньої торгівлі досліджуваними видами продукції в Україні з метою підвищення її ефективності.

Annotation: The article considers the peculiarities of international trade in wood and wood-based products of Ukraine on the modern stage. The basic trends and structural changes in foreign trade were revealed. On the basis of the analysis conducted with foreign trade revealed comparative advantage methodic the prospective trends were formulated in order to increase efficiency of wood and wood-based products international trade in Ukraine.

Ключові слова: зовнішня торгівля, деревинна продукція, ефективність зовнішньої торгівлі, методика порівняльних переваг

Вступ. З початком кризових явищ в світовій економіці в цілому та в Україні, вітчизняні підприємства постали перед проблемою збуту своєї продукції та відповідно отримання доходів для подальшого розвитку. Не оминула ця проблема і підприємства, які торгували деревиною та виробами з деревини, і для яких зовнішня торгівля була стабільним джерелом надходжень.

Хоча питома вага деревини та виробів з деревини (44 група УКТ ЗЕД) є незначною – 1,6% загального експорту та 0,6% загального імпорту за результатами 2008 року – вона є однією з небагатьох, які мають позитивний вплив на сальдо зовнішньої торгівлі.

Отже, вивчення основних тенденцій, які відбувались у зовнішній торгівлі деревиною та продукцією з деревини, з метою виявлення проблем, з якими стикались українські підприємства та для формування перспектив розвитку, є актуальним на сьогоднішній день дослідженням.

Також, зважаючи на те, що проблема забезпечення позитивного сальдо зовнішньої торгівлі є на сьогоднішній день надзвичайно актуальною, то вивчення ефективності зовнішньої торгівлі деревинною продукцією є необхідним.

Методи, використані у дослідженні. В ході дослідження були використані такі методи дослідження: статистичного аналізу (зміни абсолютних обсягів експорту, імпорту та сальдо зовнішньої торгівлі деревиною та продукцією з деревини у динаміці протягом останніх трьох років, індекси динаміки), структурного та факторного аналізу (аналіз змін у товарній та географічній структурі експорту та імпорту досліджуваної групи УКТ ЗЕД, виявлення факторів, що визначають зміни), а також метод порівняльних переваг у зовнішній торгівлі (для виявлення напрямків підвищення ефективності зовнішньої торгівлі деревиною та продукцією з деревини).

Результати дослідження. В цілому, як обсяги експорту, так і обсяги імпорту деревини та виробів з деревини зростали протягом останніх трьох років. Однак, у 2008 році в порівнянні із 2007 роком обсяги експорту дещо зменшились. Так, якщо у 2007 році було експортовано продукції на суму майже 827,5 млрд. дол. США, то у 2008 році підприємства галузі експортували на суму приблизно 801,2 млрд. дол. США (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка обсягів експорту деревини та виробів з деревини з України за 2006-2008 рр.

Вид продукції	Обсяги експорту, тис. дол.			Темпи росту експорту, %	
	2006	2007	2008	2007/2006	2008/2007

1	2	3	4	5	6
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо	19394	31504	35769	162,4	113,5
Вугілля деревне	14824	20202	23928	136,3	118,4
Лісоматеріали необроблені	141840	165757	157541	116,9	95,0
Шпали дерев'яні	3287	5369	3495	163,3	65,1
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	240195	319727	272519	133,1	85,2
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	38712	62513	68492	161,5	109,6
Деревина, пиломатеріали	11453	16007	15956	139,8	99,7
Плити деревостружкові	43530	75017	58579	172,3	78,1
Плити деревоволокнисті	2868	2641	3674	92,1	139,1
Фанера клеєна	39601	54217	48906	136,9	90,2
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	5325	16456	17585	309,0	106,9
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	27656	40438	71043	146,2	175,7
Прибори столові або кухонні дерев'яні	867	1380	1446	159,1	104,8
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	844	496	460	58,8	92,7
Інші види деревинної продукції	12647	15768	21776	124,7	138,1
ВСЬОГО	603042	827492	801168	137,2	96,8

Найбільше за досліджуваний період зростали обсяги експорту таких видів продукції, як ящики, коробки та аналогічна тара з деревини (втричі у 2007 році та на 7% у 2008 році, що в загальному підсумку визначило зростання обсягів експорту цієї підгрупи у 3,3 рази у 2008 році в порівнянні із 2006 роком), а також вироби столярні та теслярські будівельні деталі (в цілому зростання відбулось у майже 2,6 рази у 2008 році в порівнянні із 2006 роком).

Слід додати, що якщо у 2007 році спостерігалось зменшення обсягів експорту плит деревоволокнистих (майже на 8%) та виробів дерев'яних мозаїчних та інкрустованих (на понад 40%), то у 2008 році зменшення спостерігалось щодо значно більшої кількості видів продукції: лісоматеріали оброблені та необроблені, шпали дерев'яні, ДСП та фанера клеєна.

Обсяги імпорту збільшуються протягом усіх років наростаючими темпами. Так, у 2006 році було імпортовано продукції на суму понад 265 млрд. дол. США, а у 2008 році в Україну було завезено деревинної продукції на суму понад 545,7 млрд. дол. США (табл. 2).

Такі тенденції позначились на сальдо зовнішньої торгівлі, яке хоча і було позитивним протягом досліджуваного періоду, у 2008 році почало зменшуватись (рис. 1).

Таблиця 2

Динаміка обсягів імпорту деревини та виробів з деревини в Україну за 2006-2008 рр.

Вид продукції	Обсяги імпорту, тис. дол.			Темпи росту імпорту, %	
	2006	2007	2008	2007/2006	2008/2007
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо	434	315	397	72,6	126,1
Вугілля деревне	955	383	573	40,0	149,9
Лісоматеріали необроблені	10787	12896	16641	119,6	129,0
Шпали дерев'яні	6083	3554	6536	58,4	183,9
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	3260	3823	7538	117,3	197,2
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	2630	5589	7171	212,5	128,3
Деревина, пиломатеріали	3374	4943	9761	146,5	197,5
Плити деревостружкові	69460	83230	130317	119,8	156,6
Плити деревоволокнисті	40848	65883	82605	161,3	125,4
Фанера клеєна	12367	25085	31447	202,8	125,4
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	4309	5956	7376	138,2	123,8
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	90269	136689	203487	151,4	148,9
Прибори столові або кухонні дерев'яні	479	915	2930	191,3	320,1
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	1086	1351	3381	124,4	250,2

Інші види деревинної продукції	18674	23923	35561	128,1	148,7
ВСЬОГО	265015	374536	545723	141,3	145,7

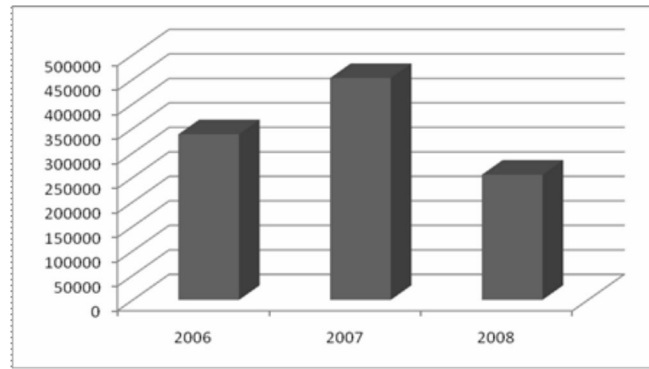

Рис. 1. Сальдо зовнішньої торгівлі продукцією з деревини за 2006-2008 рр., тис. дол. США

Як бачимо, сальдо зовнішньої торгівлі у 2006 році становило понад 338 млрд. дол. США, у 2007 році воно збільшилось до майже 453 млрд. дол. США, однак у 2008 році сальдо зовнішньої торгівлі деревинною продукцією зменшилось 255,4 млрд. дол. США, що є меншим рівня 2006 року.

Для кращої характеристики співвідношення між обсягами експорту та імпорту доцільно використовувати індекс стану балансу, розрахунки якого подані на рис. 2.

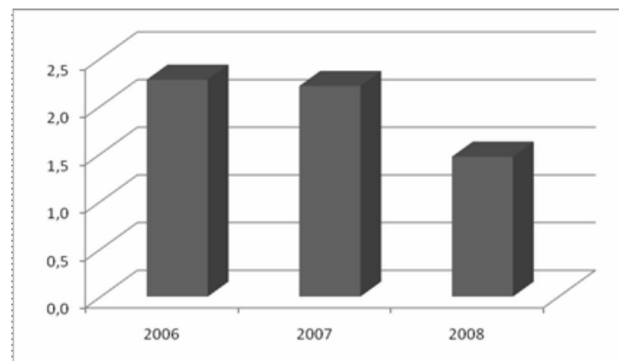

Рис. 2. Індекс стану балансу торгівлі продукції з деревини за 2006-2008 рр.

Як ми можемо бачити з рисунку, незважаючи на те, що сальдо зовнішньої торгівлі деревинною продукцією у 2007 році було найвищим, індекс стану балансу був найбільшим у 2006 році. Саме тоді обсяги експорту у 2,3 рази перевищували обсяги імпорту. У 2007 році обсяги експорту були вищими, ніж обсяги імпорту у 2,2 рази, а у 2008 році – майже у півтора.

Слід зазначити, що подібні тенденції були характерними не для всіх видів продукції, які досліджуються нами у цій статті.

Питома вага окремих видів деревинної продукції у загальному обсязі експорту та динаміка обсягів експорту представлені у табл. 3.

Найбільшу питому вагу в обсягах експорту займають лісоматеріали розпиляні та лісоматеріали необроблені. У 2008 році питома вага лісоматеріалів розпиляних становила понад 34%, а необроблених – майже 19,7%. Отже, ці два види продукції забезпечували майже 54% обсягів експорту в цілому по групі 44 УКТ ЗЕД.

Слід проте відзначити, що частка лісоматеріалів (як розпиляних, так і не оброблених) протягом досліджуваного періоду зменшується. Так, необроблені лісоматеріали забезпечували 23,5% загальних надходжень від експорту по 44 групі у 2006 році, а лісоматеріали розпилені – понад 39,8%.

Таблиця 3

Вагомість окремих видів деревинної продукції у загальному обсязі експорту за 2006-2008 рр.

Вид продукції	Питома вага, %		
	2006	2007	2008
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок	3,22	3,81	4,46
Вугілля деревне	2,46	2,44	2,99
Лісоматеріали необроблені	23,52	20,03	19,66
Шпали дерев'яні	0,55	0,65	0,44
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	39,83	38,64	34,02
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	6,42	7,55	8,55
Деревина, пиломатеріали	1,90	1,93	1,99
Плити деревостружкові	7,22	9,07	7,31
Плити деревоволокнисті	0,48	0,32	0,46
Фанера клеєна	6,57	6,55	6,10

Рама дерев'яні для картин, фотографій, дзеркал тощо:	0,11	0,08	0,06
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	0,88	1,99	2,19
Бочки, чани, діжки та інші бондарні вироби	0,19	0,15	0,35
Інструменти, оправи та ручки для інструментів з деревини	0,27	0,34	0,42
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	4,59	4,89	8,87
Прибори столові або кухонні дерев'яні	0,14	0,17	0,18
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	0,14	0,06	0,06

Отже, разом у 2006 році ці два види продукції забезпечували понад 63% надходжень від експорту по групі.

Натомість зростає питома вага експорту одношарової фанери та шпону – із 6,4% у 2006 році до 8,6% у 2008 році, а аткож суттєво збільшилась частка столярних виробів – із майже 4,6% у 2006 році до 8,9% у 2008 році.

Питома вага деревостружкових плит у загальному обсязі експорту збільшилась у 2007 році до майже 9,1%, однак зменшилась у 2008 році до 7,3%.

Тенденції щодо структурних змін в імпорті продукції з деревини подані у табл. 4.

Як показують розрахунки, найбільш вагомою підгрупою 44 групи УКТ ЗЕД для України були вироби столярні, питома вага яких у загальному обсязі імпорту у 2008 році становила майже 37,3%, збільшившись із 34% у 2006 році.

Таблиця 4

Вагомість окремих видів деревинної продукції у загальному обсязі імпорту за 2006-2008 рр.

Вид продукції	Питома вага, %		
	2006	2007	2008
Деревина паливна	0,16	0,08	0,07
Вугілля деревне	0,36	0,10	0,11
Лісоматеріали необроблені	4,07	3,44	3,05
Шпали дерев'яні	2,30	0,95	1,20
Лісоматеріали розпиляні або стругані уздовж завтовшки понад 6 мм	1,23	1,02	1,38
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	0,99	1,49	1,31
Деревина, пиломатеріали	1,27	1,32	1,79
Плити деревостружкові	26,21	22,22	23,88
Плити деревоволокнисті	15,41	17,59	15,14
Фанера клеєна	4,67	6,70	5,76
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	1,63	1,59	1,35
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	34,06	36,50	37,29
Прибори столові або кухонні дерев'яні	0,18	0,24	0,54
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	0,41	0,36	0,62

Другою за важливістю імпортною підгрупою є деревостружкові плити, однак їх питома вага зменшилась за досліджуваний період із 26,2% у 2006 році до 23,9% у 2008 році.

Результати розрахунку сальдо зовнішньої торгівлі та індекс стану балансу за окремими підгрупами досліджуваної нами продукції представлені у табл. 5.

Таблиця 5

Сальдо зовнішньої торгівлі та індекс стану балансу за окремими підгрупами 44 групи УКТ ЗЕД

Вид продукції	Сальдо зовнішньої торгівлі, тис. дол. США			Індекс стану балансу		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
1	2	3	4	5	6	7
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо	18960	31189	35371	44,67	100,0	90,03
Вугілля деревне	13869	19820	23355	15,52	52,81	41,74
Лісоматеріали необроблені	131053	152861	140900	13,15	12,85	9,47
Шпали дерев'яні	-2796	1814	-3041	0,54	1,51	0,53
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	236936	315904	264980	73,69	83,64	36,15
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	36082	56924	61320	14,72	11,18	9,55
Деревина, пиломатеріали	8078	11064	6195	3,39	3,24	1,63
Плити деревостружкові	-25931	-8214	-71737	0,63	0,90	0,45
Плити деревоволокнисті	-37980	-63242	-78931	0,07	0,04	0,04

Фанера клеєна	27235	29132	17459	3,20	2,16	1,56
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	1016	10499	10208	1,24	2,76	2,38
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	-62613	-96251	-132444	0,31	0,30	0,35
Прибори столові або кухонні дерев'яні	389	464	-1484	1,81	1,51	0,49
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	-242	-855	-2921	0,78	0,37	0,14

Як видно з розрахунків, від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі було характерне для таких видів продукції, як плити деревостружкові, плити деревоволокнисті, столярні вироби, вироби дерев'яні мозаїчні, а також шпали дерев'яні у 2006 та 2008 роках та прибори столові або кухонні у 2008 році.

Слід відмітити, що найбільше перевищення обсягів імпорту над експортом спостерігалось щодо такого виду продукції, як ДВП – індекс стану балансу зменшився із 0,07 у 2006 році до 0,04 у 2008 році.

Майже втричі обсяги імпорту столярних виробів були вищими за обсяги проданої на зовнішніх ринках української продукції.

Натомість обсяги експорту таких видів, як деревина паливна та вугілля дерев'яне, суттєво перевищували обсяги імпортованої продукції – відповідно у 90 разів (деревина паливна) та у майже 42 рази вугілля деревинне у 2008 році.

Суттєво також перевищували обсяги експорту лісоматеріалів розпиляних обсяги імпортованої продукції. Проте, слід відмітити тенденцію до скорочення співвідношення обсягів експорту та імпорту – так, якщо у 2006 році обсяги експорту були майже у 74 рази більше за обсяги імпорту, а у 2007 році – майже у 84 рази більше, то у 2008 році було експортовано продукції у 36 разів більше, ніж імпортовано. Цілоком позитивними такі зміни визнати важко, адже сировинна спрямованість та все більший розрив між обсягами експорту та імпорту позначаються на задоволенні внутрішнього попиту.

В загальному ефективність зовнішньої торгівлі визначимо на основі засад внутрігалузевої та міжгалузевої торгівлі. Розрахунок показників для оцінки внутрігалузевої (міжгалузевої) торгівлі відображає наявність чи відсутність відносної ефективності зовнішньої торгівлі країни за умови, якщо ці показники розглядаються в контексті порівняння із іншими країнами та товарами (товарними групами). Вважається, що внутрігалузева торгівля створює додаткові вигоди для країн порівняно з міжгалузевою торгівлею у вигляді зростаючої віддачі від масштабу для більш швидкого економічного розвитку і збільшення прибутку для всіх учасників.

Ступінь внутрігалузевої торгівлі товарами можна виміряти за допомогою індексу Грубеля-Ллойда (G-L). Чим вищим є значення показника, тим більшою є частка внутрігалузевої торгівлі. Індекс може набувати значення від 0, що означає повну відсутність внутрішньогалузевої торгівлі, то 1, що є свідченням повністю інтегрованої торгівлі виробничою продукцією.

Розрахунок індексу Грубеля-Ллойда для окремих підгруп 44 групи УКТ ЗЕД за досліджуваний період представлений у табл. 6.

Таблиця 6

Індекс Грубеля-Ллойда для окремих підгруп 44 групи УКТ ЗЕД за 2006-2008 рр.

Вид продукції	2006	2007	2008
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо	0,0438	0,0198	0,0220
Вугілля деревне	0,1211	0,0372	0,0468
Лісоматеріали необроблені	0,1413	0,1444	0,1911
Шпали дерев'яні	0,7016	0,7967	0,6968
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	0,0268	0,0236	0,0538
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	0,1272	0,1641	0,1896
Деревина, пиломатеріали	0,4552	0,4719	0,7591
Плити деревостружкові	0,7705	0,9481	0,6202
Плити деревоволокнисті	0,1312	0,0771	0,0852
Фанера клеєна	0,4759	0,6326	0,7827
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	0,8945	0,5315	0,5910
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	0,4690	0,4566	0,5176
Прибори столові або кухонні дерев'яні	0,7111	0,7977	0,6610
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	0,8746	0,5372	0,2396

Як показують розрахунки, внутрігалузеві зв'язки характерні для таких видів продукції, як пиломатеріали (індекс у 2008 році був майже 0,76), фанера клеєна (0,78), шпали дерев'яні (майже 0,7), плити деревостружкові (0,62), вироби столярні (0,59).

Методологія виміру природи внутрішньогалузевої торгівлі передбачає, що різниця цін відображає різницю у якості і ціни можна представити як вартість одиниці товару, розраховану за тону.

Розрахунок співвідношення цін на одиницю продукції за окремими підгрупами 44 групи УКТ ЗЕД представлені у табл. 7.

В цілому слід відмітити, що торгівля лісоматеріалами, як обробленими, так і необробленими є досить не вигідною для України, оскільки розраховані значення співвідношення експортних та імпорتنних цін показують на те, що продукція, що завозиться до країни є значно дорожчою, ніж та, що експортується. В цьому випадку, досить висока частка низькоякісних вертикально диференційованих товарів ($\frac{UV(X_{ij})}{UV(M_{ij})} < 0,85$) означає, що Україна спеціалізується на відносно дешевих експортних товарах у вертикально диференційованих секторах.

Таблиця 7

Співвідношення середніх експортних та імпорتنних цін на окремі види продукції 44 групи УКТ ЗЕД за 2006-2008 рр.

Вид продукції	2006	2007	2008
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо	3,720	0,357	0,062
Вугілля деревне	0,942	0,093	0,323
Лісоматеріали необроблені	1,029	0,663	0,576
Шпали дерев'яні	1,155	0,501	0,285
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	0,499	0,452	0,463
Листи одношарової фанери та шпону і листи для клеєної фанери	1,067	0,860	0,759
Деревина, пиломатеріали	1,170	1,170	1,169
Плити деревостружкові	0,963	0,992	1,028
Плити деревоволокнисті	0,859	0,826	0,600
Фанера клеєна	1,085	1,021	1,009
Ящики, коробки, пакувальні корзини, барабани та аналогічна тара з деревини	0,563	0,498	0,475
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	2,018	1,743	2,156
Прибори столові або кухонні дерев'яні	0,873	0,955	0,751
Вироби дерев'яні мозаїчні та інкрустовані	3,365	5,405	4,355

В цілому ефективною можна вважати торгівлю пиломатеріалами та фанерою клеєною, оскільки середні експортні ціни були вищими за середні імпорتنні ціни.

У 2006 та 2007 роках зовнішня торгівля деревостружковими плитами була не ефективною для країни, однак у 2008 році співвідношення свідчить про перевищення середніх експортних цін над імпорнтними.

Лише два види продукції відносяться до високоякісних вертикально диференційованих видів продукції ($\frac{UV(X_{ij})}{UV(M_{ij})} > 1,15$) – вироби столярні (майже 2,2)

та вироби дерев'яні (4,3). Однак, Україна не спеціалізується на їх експорті. А частка високоякісних вертикально диференційованих товарів передбачає, що вертикальна внутрігалузева торгівля країни формується із імпорту товарів із високою доданою вартістю.

Незважаючи на позитивне сальдо та індекс стану балансу більший за одиницю, зовнішню торгівлю деревинною продукцією, яка належить до 44 групи УКТ ЗЕД не доцільно визначати як ефективну.

Отже, враховуючи виконані дослідження, можна запропонувати такі напрямки підвищення ефективності зовнішньої торгівлі деревиною та виробами з деревини (табл. 8).

Висновки. Отже, основними напрямками повинні стати: підвищення експортних цін на лісоматеріали необроблені та оброблені; удосконалення географічної структури експорту та імпорту плитної продукції; налагоджувати фанерне виробництво та збільшувати обсяги експорту даної продукції; збільшувати обсяги експорту продукції вищого ступеня обробки (наприклад пиломатеріали).

Стратегічним напрямком розвитку експорту для лісоматеріалів повинні і надалі бути країни Європи, оскільки можна очікувати більших доходів внаслідок девальвації гривні.

Необхідно вивчати можливості виготовлення паливних брикетів та інших видів паливних матеріалів на базі деревини для розширення товарного асортименту експорту. В цьому ракурсі необхідно налагоджувати співпрацю з такими країнами як Німеччина, Швеція, Австрія.

Таблиця 8

Напрямки підвищення ефективності зовнішньої торгівлі деревиною та виробами з деревини (основні види продукції 44 групи УКТ ЗЕД)

Вид продукції	Напрямки розвитку експорту	Напрямки розвитку імпорту	Загальні зміни щодо ефективності зовнішньої торгівлі
Деревина паливна у вигляді колод, полін, хмизу, гілок тощо Вугілля деревне	Зростання обсягів експорту в країни Європи, оскільки це викликано попитом на даний вид продукції внаслідок збільшення використання відновних джерел енергії. Розгляд можливості	Особливих змін не потребує	Внаслідок підвищення цін можна очікувати вищих доходів

	виговлення паливних брикетів		
Лісоматеріали необроблені	Стратегічний напрямок розвитку – країни Європи. Подальша географічна диверсифікація за рахунок північних країн може підвищити обсяги експорту. Важливим є подальше підвищення цін.	Забезпечення внутрішнього попиту за рахунок внутрішнього виробництва. Важливою є також розробка заходів щодо зниження імпорتنих цін	Внаслідок зростання експортних цін можна підвищити ефективність зовнішньої торгівлі
Лісоматеріали розпиляні або стругані завтовшки понад 6 мм	Важливим є підвищення цін за рахунок якості та ступеня обробки, оскільки спостерігається зменшення попиту на даний вид продукції	Внаслідок зменшення кількості експорту з'явиться можливість забезпечення внутрішнього попиту і відповідно можливість зниження імпорتنих цін	Підвищення якості продукції уможливить продаж на зовнішніх ринках
Деревина, пиломатеріали	Подальше збільшення якості та ступеня обробки. Підвищення цін	Особливих змін не потребує	
Плити деревостружкові	Можливе збільшення експорту. Стратегічний напрямок – країни СНД, зокрема Росія, Білорусь, Казахстан та Азербайджан	Можливе скорочення обсягів імпорту за рахунок розвитку виробництва на внутрішньому ринку	Підвищення конкурентоспроможності продукції та скорочення різниці між експортом та імпортом
Плити деревоволокнисті	Налагодження виробництва плит МДФ уможливить розширення її пропозиції на зовнішніх ринках	Задоволення потреб меблевиків за рахунок внутрішнього виробництва	
Фанера клеєна	Удосконалення виробництва з метою зниження витрат та покращання якості продукції	Збільшення задоволення внутрішнього попиту за рахунок українського виробництва	Подальші удосконалення експорту призведуть до підвищення ефективності зовнішньої торгівлі
Вироби столярні та теслярські будівельні деталі	Стратегічний напрямок – країни Європи та СНД. При цьому необхідно більше розпрацьовувати напрямок країн СНД.	Зменшення імпорту внаслідок збільшення обсягів внутрішнього виробництва за рахунок доступу до сировини	Співвідношення цін свідчить про потенціал щодо підвищення ефективності зовнішньої торгівлі

Зазначені пропозиції можуть позитивно вплинути на якість зовнішньої торгівлі деревиною та продукцією з деревини українських підприємств та отримати додаткові доходи в період економічної кризи.

Список літератури

1. Aquino, A. Intra-industry trade and inter-industry specialization as concurrent sources of international trade in manufactures // Weltwirtschaftliches Archiv. – № 114. – 1978. – с. 275 - 296.
2. Balance R. H., Forstners H., Murray T. Consistency Tests of Alternative Measures of Comparative Advantage // The Review of Economics and Statistics. – Vol. 2. – 1987. – с. 157 - 161.
3. Balassa B. Trade Liberalization and Revealed Comparative Advantage // Manchester School of Economics and Social Studies. – No.33. – 1965. – с.99 - 123.
4. www.ukrstat.gov.ua – офіційна сторінка Державного комітету статистики України.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2009 року